

Considerații despre efectele transpunerii Directivei Europene privind prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului asupra mișcării asociative din România

Viitoarele reglementări¹ pentru combaterea spălării banilor și finanțarea terorismului, care vor intra în vigoare odată ce proiectul de lege adoptat de Parlament în data de 24 octombrie 2018 va fi promulgat de către Președintele României, au un mare potențial de blocare a activității majorității ONG-urilor. Transpunerea celei de-a patra Directive Europene privind Spălarea Banilor (UE 2015/849) este neîndoiește necesară, dat fiind că România a depășit cu mai bine de un an termenul până la care ar fi trebuit să alinieze legislația sa națională cerințelor Directivei, dar felul în care legiuitorul român a ales să reglementeze obligațiile în legătură cu ONG-urile se distanțează de spiritul și rațiunea acesteia. Consecințele practice nu pot fi cuantificate în acest moment, dar analiza de mai jos arată că ele nu pot fi decât descurajante pentru orice mișcare de asociere, excesive în raport cu scopul de prevenire a activităților de spălare a banilor și finanțare a terorismului și, în ultimul rând, fără niciun beneficiu pentru societate.

A. Prevederi generale privind Directiva (UE) 2015/849

Directiva (UE) 2015/849 urmărește prin normele sale întărirea capacității de evaluare a riscurilor pentru entitățile obligate, stabilirea unor cerințe de transparență bine definite cu privire la beneficiarii reali ai fondurilor, facilitarea cooperării și a schimbului de informații între unitățile de informații financiare din diferite state membre pentru a identifica și a monitoriza transferurile suspecte de bani, instituirea unei politici coerente față de țările din afara UE care au norme deficitare în combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului, extinderea competențelor de sancționare ale autorităților competente. Directiva face referire la stabilitatea sistemului financiar prin adoptarea unor modalități de raportare a tranzacțiilor suspecte de către entități care activează în domeniul sistemului financiar: instituții de credit, instituții financiare, auditori și experți contabili, notari sau alte profesii juridice atunci când participă în nume propriu sau reprezentând clienții în tranzacții financiare, fiduciarii, agenții imobiliari, persoane care comercializează bunuri în limite care depășesc 10.000 euro, furnizorii de servicii de jocuri de noroc. Toate aceste entități sunt denumite generic în cuprinsul Directivei ca fiind „entități obligate”².

B. Sfera de aplicare a dispozițiilor legii privind prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului adoptată de Parlament în 24 octombrie 2018

Directivele UE sunt obligatorii pentru fiecare stat-membru în ceea ce privește obiectivul care trebuie atins. Este vorba despre reglementari-cadru, care trebuie completate de statele-membre, prin legea națională de transpunere a Directivei. Alegerea formei și a mijloacelor de implementare rămâne la latitudinea statelor-membre. Prin urmare, statele-membre sunt libere să aleagă forma de implementare, în măsura în care implementarea atinge scopul directivei.

¹ Traseul legislativ al proiectului de lege este disponibil la http://www.cdep.ro/pls/proiecte/upl_pck2015.proiect?idp=17322.

² Termenul ales de legiuitorul român este de “entități raportoare”.

În această materie, Franța³ include în sfera reglementărilor impuse de directivă doar asociațiile care emit obligațiuni sau titluri de creanțe negociabile sau cele care efectuează în mod curent operații de schimb și exclude orice alte forme asociative din sfera entităților obligate/ raportoare. Mai mult, în nicio situație, asociațiile și fundațiile nu au obligații de raportare a beneficiarilor reali înțeleși în sensul persoanelor fizice care sunt destinatari ai activităților de asistență, întrajutorare, consiliere, socio-medicale, educative sau oricare alte asemenea.

În ceea ce privește Proiectul de Lege adoptat de Parlamentul României în data de 24 octombrie 2018, prin care se urmărește implementarea Directivei, acesta indică la articolul 5 alin. (1) lit. (i) – fundațiile, asociațiile, federațiile și orice alte persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial – ca fiind entități raportoare, cu alte cuvinte entități în sarcina carora se nasc obligațiile prevăzute de legea adoptată. Incluziunea acestor entități depășește prevederile Directivei care atunci când enumera „entitățile obligate” - articolul 2 din Directiva – nu face referire la persoanele juridice fără scop patrimonial.

Statul național are posibilitatea de extindere a aplicabilității legii și la alte entități (art. 4 din Directiva), dar numai cu respectarea a două condiții: **(1) extinderea să se realizeze pe baza unei analize a riscului pe care îl prezintă aceste alte entități în ceea ce privește infracțiunile privind spălarea banilor și finanțarea terorismului și (2) să vizeze entități care sunt în mod deosebit susceptibile a fi folosite în scopul spălării banilor sau finanțării terorismului.** Nu în ultimul rând, pentru atingerea scopului Directivei, se menționează că legislația Uniunii Europene trebuie să fie în acord cu standardele internaționale în materie de combatere a spălării banilor și finanțării terorismului adoptate de FAFT (Financial Action Task Force) în februarie 2012. Conform acestor recomandări (Recomandarea nr. 8), statele au obligația ca, în raport cu acele organizații nonprofit care se dovedesc a fi vulnerabile în fața amenințărilor finanțării abuzive, să adopte **măsuri proporționale.**

Reținem de aici că ar fi trebuit să existe o analiză de risc cu privire la organizațiile neguvernamentale din România, analiza care nu a fost nici prezentată public, nici menționată în dezbaterile publice din Parlament. În măsura în care ar fi existat o asemenea analiză, ea ar fi trebuit să releve un risc care să fie prevenit prin măsuri proporționale. **Având în vedere faptul că, în cuprinsul legii române adoptate în Parlament, organizațiile fără scop patrimonial sunt încadrate în aceeași categorie cu instituțiile financiare, cele de credit și alte entități cu activitate strict financiară, neexistând nicio distincție în ceea ce privește obligațiile acestor entități sau sancțiunile aplicabile lor, se poate spune că există un dezacord complet cu recomandările FATF și, implicit, cu cele ale Directivei.** Legiuitorul român nu a ținut cont nici de existența unui risc potențial care ar trebui înlăturat, nici de capacitatea efectivă de conformare a ONG-urilor din România la obligațiile impuse de legea adoptată.

În plus, la nivelul recomandărilor europene⁴, în ceea ce privește subiectul dezbătut referitor la ONG-uri, se vorbește **despre flexibilitatea și proporționalitatea** controlului acestor entități în contextul funcționării, destinației și activității lor nonprofit. Se subliniază, de asemenea, posibilitatea reglementării unui sistem de auto-control în cadrul ONG-urilor. Prin urmare, discuțiile se poartă diferențiat în funcție de activitățile desfășurate, validându-se faptul că asocierea pentru desfășurarea unor activități de interes general (ONG-ul) nu poate fi încadrată în aceeași categorie cu entitățile care au ca obiectiv profitul sau desfășoară activități financiare. Discuțiile la nivel european s-au purtat înainte de adoptarea celei de a 5-a Directive privind combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, directiva care aduce o serie de modificări și completări Directivei 4. Prin urmare, la nivel european, ONG-urile sunt tratate diferit ca urmare a unei dezbateri inclusive și

³ [Ordonanță n° 2016-1635 du 1er décembre 2016](#) și [Décret n° 2018-284 du 18 avril 2018](#) renforçant le dispositif français de lutte contre le blanchiment et le financement du terrorisme.

⁴ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2015/551323/EPRS_BRI\(2015\)551323_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/BRIE/2015/551323/EPRS_BRI(2015)551323_EN.pdf)

largi pe subiect, iar neintroducerea lor în cuprinsul Directivelor care reglementează această temă reprezintă un gest intenționat.

În această situație, **considerăm că este încălcat art.148 alin.2 din Constituția României** care stipulează că prevederile tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, precum și celelalte reglementări comunitare cu caracter obligatoriu, au prioritate față de dispozițiile contrare din legile interne, cu respectarea prevederilor actului de aderare. Principiul proporționalității, reglementat de art. 5 paragraful 4 TUE și Protocolul nr. 2 privind aplicarea principiilor subsidiarității și proporționalității este încălcat prin transpunerea excesivă a Directivei în legislația națională, prin plasarea persoanelor juridice fără scop patrimonial în aceeași categorie de subiecți cu entitățile financiare, instituind obligații și sancțiuni identice, fără a ține cont de caracteristicile fiecărei categorii de subiecți în parte. Mai mult, definiția beneficiarului real include categoria de destinatar final al serviciilor entității exclusiv în cazul persoanelor juridice fără scop patrimonial, ceea ce face ca obligațiile acestora să fie imposibil de îndeplinit.

Imposibilitatea executării obligațiilor și caracterul lor excesiv determină inevitabil **restrângerea dreptului la asociere, prevăzut în Constituția României la art. 40** și conduce astfel la **încălcarea art. 20 alin. 2 din Constituție**, care prevede ca dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte. Ori dreptul la liberă asociere este prevăzut în art. 11 alin.(1) a Convenției Europene a Drepturilor Omului la care România este parte.

C. Analiza legii adoptate de Parlament în 24 octombrie 2018. Noțiunile de entități raportoare și beneficiar real

1. Fundațiile și asociațiile, cu excepția organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale, membre ale Consiliului Minorităților Naționale, federațiile, precum și orice alte persoane juridice de drept privat fără scop patrimonial sunt ENTITĂȚI RAPORTOARE (art 5(1) lit. i). **Pe cale de consecință, orice organizație nereglementată (ONG) este entitate raportoare.**
2. **Client/clientelă** - înseamnă orice persoană fizică, juridică sau entitate fără personalitate juridică cu care entitățile raportoare desfășoară relații profesionale ori cu care desfășoară alte operațiuni cu caracter permanent sau ocazional.

Se consideră client al unei entități raportoare orice persoană cu care, în desfășurarea activităților sale, entitatea raportoare a negociat o tranzacție, chiar dacă respectiva tranzacție nu s-a finalizat, precum și orice persoană care beneficiază sau a beneficiat, în trecut, de serviciile unei entități raportoare (art 2 lit. i coroborată cu lit.r). Persoanele juridice fără scop patrimonial sunt asimilate profesioniștilor potrivit art. 3 NCC. **Pe cale de consecință, în calitatea sa de ENTITATE RAPORTOARE, asociația, fundația sau federația are clienți/ clientelă. În cazul ONG-urilor, clientela este, cel mai adesea, formată din:**

- a. finanțatori – publici sau privați, persoane fizice sau juridice;
- b. furnizori de bunuri, servicii și lucrări – aceștia sunt operatori economici care pot îmbrăca orice formă juridică, fie întreprinderile clasice care se regăsesc sub forma societăților comerciale, fie chiar alte asociații sau fundații care desfășoară activități economice în scopul obținerii de venituri, iar excedentul pe care îl generează va fi folosit exclusiv pentru realizarea scopului pentru care s-au constituit. Acestea din urmă sunt cunoscute și sub denumirea de întreprinderi sociale.
- c. parteneri – construcția partenerială este specifică sectorului ONG-urilor, cea mai apropiată formă similară fiind, pentru exemplificare, asocierea în participație. Parteneriatul între ONG-uri este

încurajat de majoritatea finanțatorilor instituționali, existând cazuri în care participarea la un apel public de proiecte cu finanțări nerambursabile să fie chiar condiționată de elaborarea și, ulterior, implementarea unui proiect în comun, de către mai mulți parteneri. Pentru exemplificare, programul Comisiei Europene “Europa pentru Cetățeni”⁵ menționează obligația ca un proiect să fie depus de parteneri organizații neguvernamentale din cel puțin trei țări. Prevederi similare se regăsesc în majoritatea documentelor care reglementează orice schemă de finanțare nerambursabilă, națională sau internațională, în care sunt eligibile și ONG-urile. De notat că parteneriatul între organizații neguvernamentale nu generează acte și fapte juridice de natură să producă profit, dar presupune efectuarea de transferuri financiare între părți.

- d. destinatarii activităților pentru care organizația neguvernamentală s-a constituit, respectiv acele persoane care participă sau sunt sprijinite prin activități socio-medice, educative, de informare și consiliere, culturale, de întraajutorare, de sprijin pentru situații de vulnerabilitate etc.

Se observă astfel că asociațiile și fundațiile se pot afla concomitent și în poziția de entitate raportoare, și în poziția de client, generând situații în practica în care fiecare entitate raportoare este clienta celeilalte și vor avea obligații extinse de cunoaștere reciprocă care derivă din acest caracter.

3. ENTITĂȚILE RAPORTOARE sunt obligate să aplice măsuri standard de cunoaștere a clienței care să permită (...) identificarea beneficiarului real⁶ și adoptarea de măsuri rezonabile pentru a verifica identitatea acestuia, astfel încât entitatea raportoare să se asigure că a identificat beneficiarul real, inclusiv în ceea ce privește persoanele juridice, fiduciile, societățile, asociațiile, fundațiile și entitățile fără personalitate juridică similare, precum și pentru a înțelege structura de proprietate și de control a clientului. (art.11 alin.(1) lit.b). **Pe cale de consecință, orice asociație, fundație sau federație este obligată să aplice măsuri standard care să permită identificarea beneficiarilor reali ai celor cu care intră în relații juridice. În măsura în care va intra în relații juridice cu o altă asociație, fundație sau federație, fiecare dintre ele este obligată să aplice măsuri de cunoaștere a clienței, deci și ai beneficiarilor reali ai celeilalte.**

4. BENEFICIAR REAL – Noțiunea de beneficiar real, așa cum este definită de Directivă, se referă la persoana care controlează entitatea care desfășoară o tranzacție. În ceea ce privește societățile comerciale, beneficiarul real atât în lumina directivei, cât și a proiectului de lege din România, este persoana sau persoanele fizice care exercită dreptul de proprietate asupra unui număr de acțiuni suficient de mare încât să-i/le asigure controlul entității juridice.

În schimb, în cazul persoanelor juridice fără scop patrimonial, legiuitorul roman înțelege prin beneficiar real orice persoană fizică ce deține sau controlează în cele din urmă clientul și/sau persoana fizică în numele ori în interesul căruia/căreia se realizează, direct sau indirect, o tranzacție, o operațiune sau o activitate.

În cazul asociațiilor și fundațiilor, federațiilor, precum și a oricărei alte persoane de drept privat fără scop patrimonial, cu excepția organizațiilor lor cetățenilor aparținând minorităților naționale, membre ale Consiliului Minorităților Naționale, noțiunea de beneficiar real include cel puțin: fondatorii fundației, membrii în consiliul director și persoanele cu funcții executive pentru asociații și fundații, **persoanele fizice sau, în cazul în care acestea nu au fost identificate, categoria de persoane fizice în al căror interes principal asociația**

⁵ https://eacea.ec.europa.eu/sites/eacea-site/files/2018_programme_guide_ro.pdf

⁶ Entitățile raportoare au obligația verificării identității clientului și a beneficiarului real înainte de stabilirea unei relații de afaceri sau de desfășurarea tranzacției ocazionale (art.11 alin.8).

sau fundația a fost înființată sau funcționează, precum și oricare altă persoană fizică ce exercită controlul în ultima instanță, prin orice mijloace, asupra asociației sau fundației (art.3 (1) și (2) lit.c).

Pe cale de consecință, legiuitorul român extinde, inexplicabil, sfera celor cuprinși în termenul de beneficiar real, de la persoană care controlează entitatea la destinatarul ei. De aici problema în ceea ce privește definirea noțiunii de beneficiar final în cazul ONG-urilor și includerea persoanelor fizice în al căror interes se acționează, în categoria beneficiarilor reali. Se poate vorbi despre o discriminare între tratamentul societăților comerciale în cazul cărora se vorbește doar despre control în ceea ce privește beneficiarul real și tratamentul ONG-urilor, unde se vorbește despre control și interes referitor la beneficiarul real, cu atât mai mult cu cât societățile comerciale se constituie în scopul profitului spre deosebire de ONG-uri, iar directiva vizează tocmai controlul operațiunilor și tranzacțiilor financiare.

5. Identificarea clienților și a beneficiarilor reali cuprinde cel puțin⁷:
- în cazul persoanelor fizice - toate datele de stare civilă prevăzute în documentele de identitate prevăzute de lege;
  - în cazul persoanelor juridice - datele cuprinse în actele constitutive sau certificatul de înmatriculare și datele reprezentantului legal al persoanei juridice care încheie contractul.

Persoanele juridice înregistrate pe teritoriul României au obligația de a furniza entitatilor raportoare, în timp util, pe lângă informațiile privind proprietarul lor de drept, informații privind beneficiarul real, atunci când entitățile raportoare aplică măsurile de cunoaștere a clientelei (art. 19 alin. 3). Așadar, orice ONG are obligația, derivată din statutul său de entitate raportoare, de a cere oricărei alte ONG cu care intra într-o relație de lucru/ parteneriat/ colaborare (echivalentă a relației de afaceri) să solicite acesteia din urma lista beneficiarilor reali (inclusiv persoanele fizice destinate ale activităților sale).

Odată intrată în vigoare legea, ONG-urile vor trebui să colecteze și să dețină date personale cu privire la aceste persoane. **Astfel, datele personale ale beneficiarilor persoane fizice (persoane care participă sau sunt sprijinite prin activități socio-medicale, educative, de informare și consiliere, culturale, de întrajutorare, de sprijin pentru situații de vulnerabilitate etc.) vor trebui raportate către Ministerul Justiției, dar comunicate și oricărei alte entități raportoare cu care ONG-ul intră în relații juridice.**

Art. 26 din Constituția României protejează dreptul la viață privată al tuturor cetățenilor, protejându-i pe aceștia de ingerințele disproporționate ale statului în sfera privată a acestora: "autoritățile publice respectă și ocrotesc viața intimă, familială și privată". În practică, obligațiile de cunoaștere și raportare a beneficiarilor reali vor conduce la dezvăluirea datelor cu caracter personal din sfera sensibilă nu numai către autoritățile statului, dar și către persoane de drept privat. Spre exemplu, asociațiile care au ca obiect de activitate sprijinul persoanelor infectate cu HIV și a altor boli cronice, cele care se ocupa de protejarea persoanelor LGBT, cele sprijină victimele violentei domestice vor fi obligate să dezvăluie identitatea unor persoane care se află într-o situație de vulnerabilitate extremă.

6. Entitățile raportoare țin evidența documentată a măsurilor luate în vederea identificării beneficiarilor reali în conformitate cu prevederile legii. Pentru asociații și fundații, informațiile sunt înregistrate într-un registru central, organizat la nivelul Ministerului Justiției. Accesul la acest registru este asigurat, în conformitate cu normele privind protecția datelor cu caracter personal, cu titlu gratuit: a) autorităților care au competențe de supraveghere și control, organelor judiciare în condițiile Codului de Procedură Penală și Oficiului, în timp util, fără nicio restricție și fără a alerta persoana în cauză; b) entităților raportoare atunci când aplică

---

⁷ Art. 15 alin. 1 din proiectul de lege adoptat de Parlament în 24 octombrie 2018.

măsurile de cunoaștere a clientelei; c) oricăror persoane sau organizații care pot demonstra un interes legitim, acestea din urmă având acces numai la numele, luna și anul nașterii, cetățenia și țara de reședință ale beneficiarului real, precum și la informațiile privind modalitatea în care se concretizează această calitate (art.19).

Se observă, așadar, o dată în plus, că accesul la datele cu caracter personal ale unor persoane care nu controlează asociația sau fundația, ci doar beneficiază de activitățile acestora este permis unei varietăți foarte mari de persoane de drept privat, fără a exista niciun temei legitim în contextul prevenirii spălării banilor și finanțării terorismului.

D. Situații ipotetice pentru situația intrării în vigoare a legii adoptate de Parlament în 24 octombrie 2018

O asociație are un centru de zi pentru copii; 100 de copii beneficiază zilnic de servicii socio-educative, iar asociația organizează și cursuri de educație sanitară în colaborare cu mai multe școli din oras, numărul copiilor participanți variind de la o lună la alta, în funcție de calendarul de cursuri, disponibilitatea școlilor și a personalului care furnizează cursurile. Asociația dorește să își deschidă un cont bancar și să stabilească o relație de lungă durată cu banca.

- Are obligația banca să verifice beneficiarii reali ai asociației? DA, pentru ca banca este entitate raportoare.
- Care sunt datele pe care trebuie să le furnizeze asociația în acest scop: statut, act constitutiv și alte asemenea documente, plus lista copiilor care sunt beneficiarii activităților sale.
- Poate banca să fie sancționată de autoritățile competente dacă nu a solicitat lista copiilor care sunt beneficiarii activităților sale? DA, pentru că are obligația legală de a aplica măsuri standard de cunoaștere a clientelei.
- Poate banca să refuze în mod legitim deschiderea contului dacă asociația nu îi prezintă lista copiilor beneficiari? DA, pentru că trebuie să se protejeze față de situația în care nu își îndeplinește propriile obligații legale.
- Asociația este, la rândul său, entitate raportoare. Poate asociația să îi solicite băncii să îi furnizeze lista clienților săi (pe bază de reciprocitate)? Nu – pentru că persoanele fizice care beneficiază de serviciile unei entități juridice nu sunt incluși în lista beneficiarilor reali ai unei banci în înțelesul legii adoptate la 24 octombrie 2018.

O fundație face servicii de îngrijire la domiciliu pentru vârstnicii dintr-un anumit spațiu geografic. Numărul vârstnicilor variază în funcție de resursele și personalul disponibile, precum și de alți factori cu un grad diferit de predictibilitate (de exemplu, numărul persoanelor asistate crește în perioadele de iarnă, când temperaturile scăzute îngreunează mobilitatea vârstnicilor, sau crește numărul celor care au accidente de tipul fracturilor de membre), dar are o medie care depășește 100 de persoane în fiecare lună. Fundația are un grant care îi permite să adauge la serviciile sale curente și o masă caldă pentru vârstnicii care au nevoie de sprijin în acest sens și contractează o asociație care se ocupă de îmbunătățirea condițiilor de viață ale mamelor singure cu venituri insuficiente și al cărei personal este format în proporție de 50% din asemenea persoane (este o întreprindere socială). Eventualul excedent pe care îl obține din vânzarea de servicii de catering este folosit pentru alte activități legate de scopul său principal, respectiv îmbunătățirea condițiilor de viață ale familiilor monoparentale.

- Are fundația obligația de a cere lista beneficiarilor mame-singure ale asociației? DA, pentru că

este entitate raportoare, are obligația de a lua măsuri de cunoaștere a beneficiarilor reali ai celor cu care intră în contact și furnizorul este o asociație, așadar beneficiarii săi reali includ lista persoanelor pe care le deservește în activitățile pe care le desfășoară pentru atingerea scopului pentru care s-a înființat.

- Are asociația obligația de a cere fundației lista vârstnicilor cărora le furnizează servicii de îngrijire la domiciliu? Da, pentru că este entitate raportoare, la rândul său, și are obligația de a lua măsuri de cunoaștere a beneficiarilor reali ai celor care îi sunt clienți. În acest caz clientul este o fundație pentru care legea precizează că beneficiarii reali sunt și cei cărora le asigură serviciile de îngrijire la domiciliu.
- Este suficient să schimbe aceste liste înainte de încheierea contractului lor de prestări servicii? Nu, fiecare are obligația de a aduce la cunoștință celeilalte modificările care intervin în structura beneficiarilor lor reali, pe întreaga perioadă a executării contractului.

O fundație are un Centru de primire în regim de urgență pentru persoane adulte și familii, victime ale violenței în familie; oferă adăpost pentru maxim 6 luni pentru un număr de maxim 45 de persoane, dar și consiliere și servicii de sprijin pentru un număr variabil de persoane care nu necesită adăpost, precum și instruire pentru profesioniști (psihologi, asistenți medicali etc) care lucrează în acest domeniu. Numărul și identitatea persoanelor pe care le deservește variază destul de mult și depinde de fondurile disponibile, dar și de alți factori.

- Are fundația obligația de a raporta aceste persoane la Ministerul Justiției? DA, pentru că legea le consideră beneficiari reali și fundația trebuie să raporteze identitatea și datele personale ale fiecărei victime a violenței domestice, precum și ale fiecărui participant la curs în termen de 30 de zile de au fost identificați. Așadar, fundația trebuie să țină o evidență strictă a fiecărui beneficiar în parte astfel încât să fie posibilă identificarea momentului de la care începe să curgă termenul de 30 de zile, pentru fiecare beneficiar în parte.
- Ce riscă fundația dacă nu își îndeplinește această obligație? Nerespectarea acestei obligații constituie contravenție și se sancționează cu amendă de la 200 lei la 2500 lei. Data viitoare, va fi sancționată cu amendă de la 500 lei la 5000 de lei. În cazul necomunicării datelor de identificare ale beneficiarului real în termenul prevăzut de 30 de zile pe care îl primește la momentul constatării contravenției, asociația se dizolvă, prin hotărâre judecătorească, la cererea Ministerului Public sau a Oficiului Național de Prevenire și Combatere a Spălării Banilor.

E. Structura sectorului neguvernamental din România

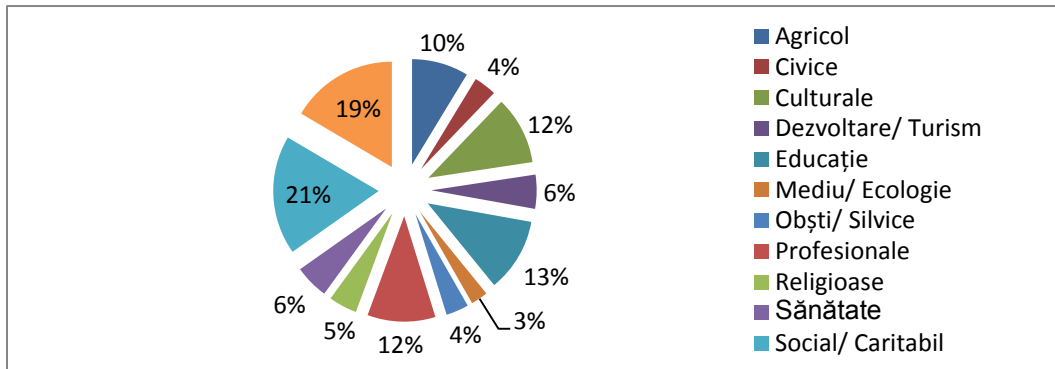
Potrivit celor mai recente date disponibile⁸, în România sunt peste 42.000 organizații neguvernamentale active (sunt înregistrate, depun bilanțul contabil și plătesc taxe și impozite conform legii). În medie, o organizație neguvernamentală a avut în anul 2015 un număr de 2 angajați, însă se remarcă totodată că numai 32% dintre ONG-urile active au creat aceste locuri de muncă, restul (68% din total organizații) neavând niciun angajat. Se presupune ca aceștia din urmă își desfășoară activitatea pe bază de voluntariat.

În anul 2015, majoritatea organizațiilor (65%), fie nu au obținut niciun venit, fie au obținut venituri modeste, mai mici de 40.000 lei. Numai 15% dintre ONG-uri au obținut venituri totale peste 200.000 lei, iar

⁸ "România 2017 Sectorul neguvernamental- Profil, tendințe, provocări", Fundația pentru Dezvoltarea Societății Civile, București, 2017

20% dintre organizații au obținut venituri între 40.000 - 200.000 lei. Se observă astfel că volumul tranzacțiilor financiare mediu per organizație este de departe foarte mic comparativ cu structuri entitățile din sistemul financiar vizat de Directiva (UE) 2015/849

Principalele domenii de activitate ale organizațiilor lor neguvernamentale sunt reflectate în graficul de mai jos:

Sursa: Institutul Național de Statistică (date de bilanț), Registrul Național ONG - Ministerul Justiției, prelucrare FDSC⁹

Se observă că organizațiile neguvernamentale acționează într-o varietate de domenii, toate fiind relevante pentru binele public și societate. **ONG-urile, indiferent de domeniul de activitate, furnizează servicii de interes general cu un puternic caracter social**, ce desfășoară o paletă diversă de activități precum: susținerea unor cauze sociale prin sensibilizarea opiniei publice, activități comunitare, apărarea intereselor unor grupuri vulnerabile și în general activități de identificare, asistență și sprijin pentru asigurarea nevoilor de bază a grupurilor nereprezentate, inclusiv cele defavorizate.

Pondere cea mai mare o are domeniul cel social/ caritabil, care, împreună cu domeniul sănătate și educație, concentrează aproape jumătate din ONG-urile active din România. Potrivit Federației Organizațiilor Neguvernamentale pentru Servicii Sociale, se estimează că sectorul serviciilor de asistență socială și conexe (socio-educative sau socio-medice, locuire, mediere pentru piața muncii etc.) furnizate de către organizațiile neguvernamentale din România are un număr de aproximativ 350.000 de beneficiari anual. Doar serviciile sociale acordate grupurilor vulnerabile au un număr mediu de aproximativ 100.000 beneficiari anual¹⁰, ținând cont de faptul că MMJS raportează un procent de 60% servicii acoperite de sectorul privat, din totalul serviciilor sociale din România. La acestea se adaugă beneficiarii serviciilor educaționale (afterschool, A doua șansă, a serviciilor de ocupare și orientare vocațională, a serviciilor de îngrijire socio-medicală, de locuire etc.), furnizate de asociații, fundații, biserică.

⁹ Despre metodologia de clasificare: Începând cu anul 2011, FDSC a dezvoltat o metodologie⁹ proprie de clasificare a organizațiilor neguvernamentale în 12 domenii principale de activitate, având în vedere că analiza exclusivă în baza domeniilor de activitate înregistrate conform codului CAEN nu oferă o imagine și cuprinzătoare a arilor de activitate ale organizațiilor vizate (în condițiile în care 46% dintre ONG-uri nu erau incluse într-o categorie specifică).

Clasificarea organizațiilor pe domenii de activitate s-a făcut într-o primă etapă în funcție de codul CAEN (principal sau secundar) declarat de acestea în bilanțul contabil. În cazul în care nu au declarat un cod CAEN sau au declarat codul CAEN 9499 ("alte activități asociative"), organizațiile au fost reclasificate după denumire, pe baza unor cuvinte-cheie specifice fiecărui domeniu de activitate. În ultima instanță, o altă parte dintre organizațiile rămase au fost reclasificate manual în funcție de scopul sau misiunea declarate în Registrul Național ONG. În urma întregului proces, un număr de organizații au rămas neclasificate după cum urmează: 1.389 organizații în 2013, 1.438 organizații în 2014 și 1.472 organizații în 2015. O organizație poate să desfășoare atât activități de educație, cât și activități culturale).

¹⁰ A se vedea Registrul Serviciilor Sociale licențiate (publice și private) și Registrul Furnizorilor acreditați de Servicii Sociale, <http://www.mmuncii.ro/j33/index.php/ro/2014-domenii/familie/politici-familiale-incluziune-si-asistentasociala/4848>